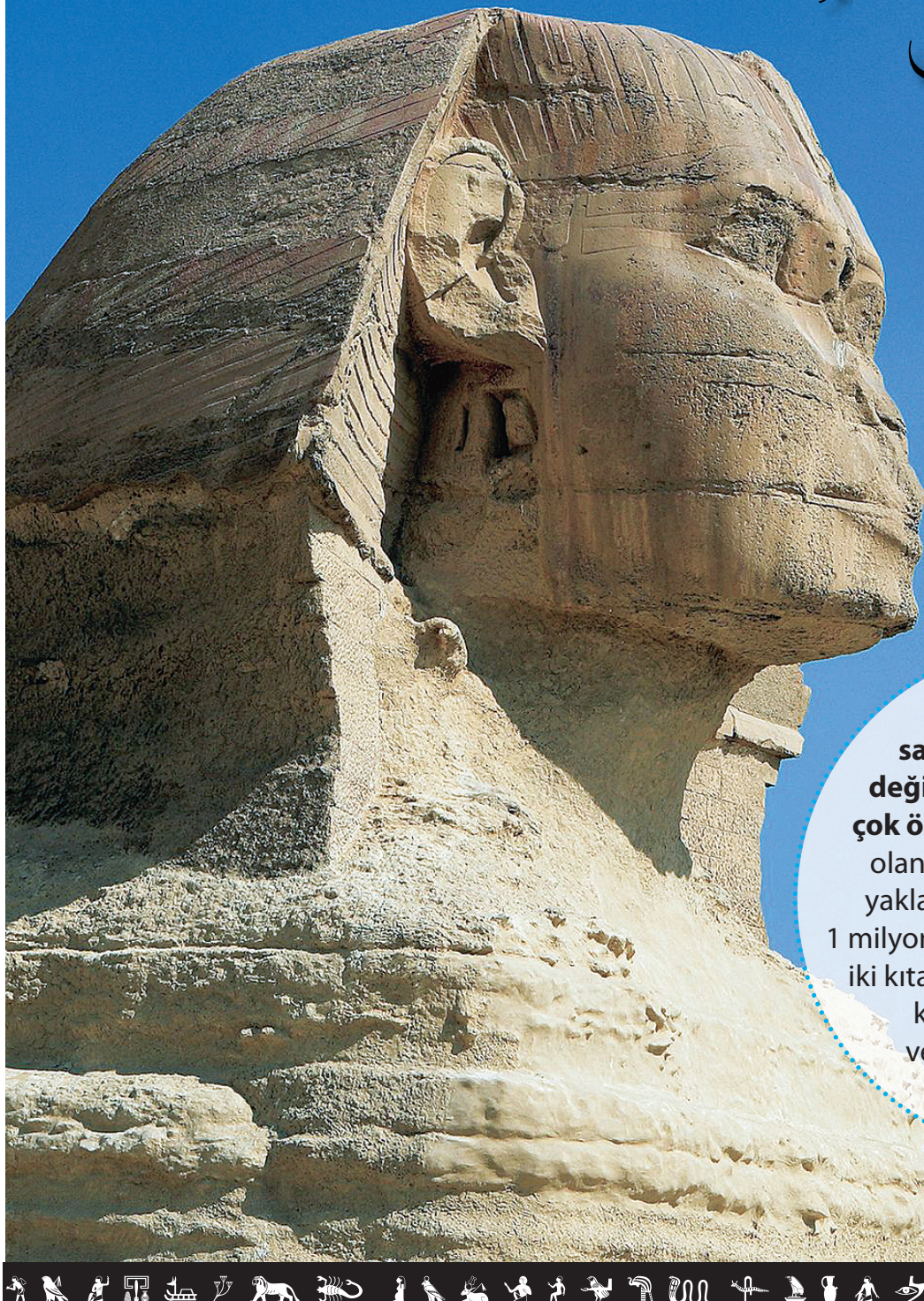
MISIR

Ticaretin başladığı yer

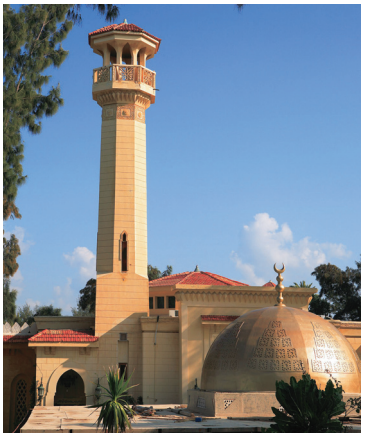

Dünya tarihi açısından **sadece uygarlık olarak değil, ticaret anlamında da çok önemli merkezlerden biri** olan Mısır Arap Cumhuriyeti, yaklaşık 75 milyonluk nüfusu, 1 milyon km²'yi aşan yüz ölçümü ve iki kıta arasında bulunan coğrafi konumu ile Ortadoğu ve Afrika'nın en önemli ülkelerinden biri.

Hazırlayan: Gülder DEMİR
gulder.demir@dunya.com)

Arap ülkeleri içinde 4'üncü büyük ekonomiye sahip bulunan Mısır'ın ekonomik büyümesi, ülkede gerçekleştirilen başarılı programlar sayesinde, 2008 yılı öncesinde üç yıl boyunca ortalama % 7 oranında gerçekleşirken, 2008-2009 döneminde ise % 4,7 oranında bir büyüme kaydedildi. Ülke yönetiminin uzun dönemde, sürdürülebilir yüksek bir büyüme sağlamayı amaçlayan ekonomi politikaları, gelir dağılımı ve yoksulluğu önleme yolundaki çabaları, ülkenin, en aktif reformlar gerçekleştiren dünyanın ilk 10 ülkesi arasına 2009 yılında 4'ncü kez girmesini sağladı.

Mısır, Ortadoğu ve Afrika Kıtası'ndaki konumu ve içinde yer aldığı ikili ve çok taraflı ekonomik ve ticari anlaşmaların sunduğu imkânlar göz önünde tutulduğunda komşu ve diğer ülkelerle birlikte değerlendirilmeli. Bölgede 7 ülke ile (Irak, Libya, Suriye, Lübnan, Ürdün, Fas ve Tunus) ikili STA Anlaşması vardır. GAFTA, Agadir Deklarasyonu, COMESSA, AB Ortaklık Anlaşması ve son olarak ABD ve İsrail ile yapılan Nitelikli Serbest Bölgeler Anlaşması (QIZ) Mısır'ı sıradan bir ihracat pazarı olmanın ötesine taşıyor.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Mısır ekonomisi tarım, hayvancılık ve turizme dayanır. Tarım daha çok Nil Vadisi'nde yapılır. Tarım ürünlerinden ve hayvancılıktan elde edilen gelirin GSYİH'daki payı % 20'yi bulan Mısır'ın temel ekonomik göstergelerine bakıldığında, satın alma gücü paritesinin 469,8 milyar dolar, reel büyüme oranının % 4,7, kişi başına düşen milli gelirinin ise 6 bin dolar olduğu görülüyor. Toplamda 25,4 milyonluk bir iş gücüne sahip olan Mısır'da işsizlik oranı % 9,4 olup, çalışan iş gücünün % 32'si tarım, % 17'si sanayi ve % 51'i de hizmet sektöründe istihdam ediliyor.

Mısır'ın ihracatında AB ülkeleri ve ABD ilk sıralarda yer almakta olup, en önemli iki ihraç maddesi ham petrol ve petrol ürünleri oluyor. Mısır'ın ithal ettiği başlıca ürünler; ham petrol, demir-çelik, buğday, plastik ürünleri, eczacılık ürünleri, otomotiv yedek parçası, hayvansal ve bitkisel yağlar. Ayrıca Mısır Arap Cumhuriyeti, dünyanın en büyük buğday ithalatçıları arasında yer alıyor.

Mısır ithalatının % 9,92'sini ABD, % 9,63'ünü Çin, % 6,98'ini Almanya, % 6,88'ini İtalya ve % 4,94'ünü ise Türkiye ile yapıyor.

SANAYİ VE SEKÖREL DURUM

Mısır sanayisi tekstil, gıda, turizm, kimyasal maddeler, ecza ürünleri, hidrokarbonlar, inşaat malzemeleri, çimento, metaller ve hafif mamuller gibi çeşitli ürünlere dayanıyor. Mısır'ın ekonomik gelişmesinde sanayi ve madencilik sektörü önemli bir yere sahip olup, ülke GSMH'sının yaklaşık % 20'sini ve ihracatının % 60'ını oluşturuyor. Bu nedenle hükümet sanayi ve madencilik sektörünün gelişmesine özel bir önem vermesine rağmen, küreselleşme ve teknolojik gelişmelerin hızı dikkate alındığında, bu sektöre hedeflenenden daha fazla ilgi gösterilmesi gerektiği belirtiliyor. Hâlihazırda, kapasite kullanımı düşük kalan sanayi dalları arasında, otomotiv montajı, buzdolabı, çamaşır makinesi, baskı malzemeleri, çimento, tuğla, seramik, endüstriyel gaz, boya, beyaz peynir, un, alkolsüz içecekler, makarna, süt ürünleri, eğirme ve tekstil, demir çelik, borular, tv, kaset, air-conditioner, transformatör, akü, elektrikli su ısıtıcıları yer alıyor.

Mısır'ın, endüstriyel anlamda birkaç sektörde karşılaştırmalı üstünlüğü bulunuyor. İplik dokuma sa-

Temel Makroekonomik Göstergeler

	2004	2005	2005	2007	2008	2009*
GSYİH (milyar dolar)	78,3	93,2	107,9	129,8	159,1*	179,8
GSYİH (Büyüme %)	4,1	4,5	6,8	7,1	7,2	4,4
Enflasyon (TÜFE, ort. %)	11,3	4,9	7,7	9,5	18,3	9,7
İhracat (milyar dolar)	12,8	16,0	20,5	24,5	29,8	21,6
İthalat (milyar dolar)	21,5	27,3	33,1	44,9	56,6	43,2
İhracat (milyar dolar)	12,8	16,0	20,5	24,5	29,8	21,6

*Kaynak: EIU *Tahmini rakam*

nayi ve gıda işleme sanayi endüstrideki ana sektörler arasında. Müteahhitlik sektörünün % 70'i yabancı şirketler tarafından yürütülüyor. Büyüme potansiyeline sahip sektörler arasında, bitkilerden ilaç üretimi, tıbbi cihazlar, eczacılık ürünleri, plastik, petrokimya, mobilya, oto yedek parçaları, inşaat malzemeleri, gübre ve fosfat, madencilik, deri ve yüksek teknoloji ürünleri yer alıyor.

TÜRKİYE VE MISIR ARASINDAKİ TİCARİ İLİŞKİ

Türkiye ile Mısır arasındaki ticarete ilişkin veriler incelendiğinde gerek bu ülkeye gerçekleştirilen ihracat, gerekse Mısır ile olan dış ticaret hacminde 2002 yılından bu yana sürekli bir artış olduğu görülüyor. Mısır'ın Türkiye ile 1996'dan beri süregelen bir ticaret anlaşmasının yanı sıra Mart 2007 itibarıyla yürürlükte olan bir serbest ticaret anlaşması bulunuyor. Türkiye'nin Mısır'da yaklaşık 1,2 milyar Mısır poundu değerinde yatırımı bulunuyor. Mısır'da yatırım yapan başlıca firmalar ise şöyle: Temsa Global (Sabancı Holding), STFA, Şahinler Holding, Yaşar Holding, Evyap, Kaleporselen AŞ, Taha Holding, Abalıoğlu Textile, Aksa Akrilik AŞ, Bossa, Kipaş Holding, Çalık Enerji, Ülker AŞ, Betek Boya AŞ. Tüm bu önemli yatırımlara rağmen Türkiye Mısır'a yatırım yapan ülkeler arasında 47'nci sırada. Fakat son beş yılda Türkiye ile Mısır arasındaki ticaretin % 10 oranında arttığı görülüyor. Bunda iki ülke arasında 2005 yılında imzalanan ve 2007 yılında yürürlüğe giren Serbest Ticaret Antlaşması'nın önemi büyük.

Tüm dünyada etkili olan ekonomik krize rağmen Türkiye'nin Mısır'daki yatırımları hız kaybetmeden sürüyor. Türk yatırımcılar Mısır'da genellikle otomotiv, tekstil, kimyasal madde ve elektrikli alet sektörlerini tercih ediyorlar.

YABANCI YATIRIMLAR AÇISINDAN MISIR

Mısır son yıllarda çok önemli yapısal reformlar yaptı. Bunun hem yerli hem de yabancı yatırımlar için olağanüstü sonuçları oldu. 2004'te 2 milyar dolar seviyesinde olan yabancı yatırım 2008'de 13,2 milyar dolara çıktı. Mısır ayrıca finansal yapısını da yeniden düzenleyerek, yabancı yatırımlar için son derece güvenli bir ortam oluşturdu. Kurduğu Serbest Ticaret Bölgeleri ile yabancı yatırımları hem teşvik ediyor, hem de destekliyor. Mısır'ın yatırımcılara sunduğu avantajları şu ana başlıklar altında toplayabiliriz: Makroekonomik istikrar, stratejik konum, farklı sektörel avantajlar, yatırım iklimi, geliştirilmiş altyapı, vergi kolaylıkları, kalifiye iş gücü ile insan kaynakları ve yaşam kalitesi.

Hem Türk, hem de diğer ülkelerden yatırımcıların teşvikinde çok çeşitli kolaylıklar sağlandı. Gümrük kotaları azaltılıp vergiler düşürüldü. Finansal hizmetlerin çeşitliliği artırıldı. Bankacılık sistemi krize karşı dayanıklı bir yapıya kavuşturuldu. Para aklamaya karşı ticari yargı sistemi geliştirildi. Tüketicileri koruyan yasal düzenlemeler getirildi. Şirket kurmak için gereken minimum sermaye kuralı kaldırıldı. Tüm bu düzenlemelerle Mısır üst üste üçüncü kez Dünya Bankası tarafından yayınlanan İş Raporu'nun reformcular listesinin ilk onuna girmeyi başardı. Böylece yatırım alanında sağladığı güvence ve huzur onaylanmış oldu.

Mısır Hava Yolları toplam 10 Ortadoğu ülkesine haftada 174 uçuş gerçekleştiriyor. Mısır Hava Yolları'nın Türkiye uçuşları ise, her gün 2 sefer, Kahire Havalimanı ile Atatürk Havalimanı arasında haftada 14 sefer yapılıyor.

TÜRK-MISIR

Ticaret Odası için anlaşma imzalandı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Mısır Ticaret Odaları Birliği arasında "Türk Mısır Ticaret Odası" kurulmasına ilişkin anlaşış memorandumu imzalandı. Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanı Rachid Mohammed Rachid ve Mısır Ticaret Odaları Federasyonu Başkanı Ahmed El Wakil'in katılımıyla gerçekleştirilen imza töreninde konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Mısırlı Bakan Rachid'in göreve geldiği 2004 yılında iki ülke arasındaki ticaret hacminin 320 milyon dolar olduğunu, 2005 yılında yaptıkları görüşmede bu rakamın en az 2 milyar dolar olmasının hedeflendiğini belirtti. Hisarcıklıoğlu, serbest ticaret anlaşmasının imzalanmasının ardından, küresel ekonomik krize rağmen ticaret hacminin 10 katlık bir artışla 3 milyar doları aştığını ifade ederek, "Biz bu hacmi büyütmeye devam edeceğiz. Hedefimiz 10 milyar dolardır" dedi.

Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanı Rachid Mohammed Rachid ve Mısır Ticaret Odaları Federasyonu Başkanı Ahmed El Wakil'in katılımıyla gerçekleştirilen Türk Mısır Ticaret Odası kurulması ön anlaşmasının imza töreninde konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, **"Türkiye, Lübnan, Suriye, Ürdün arasında kurulmasına karar verilen serbest ticaret alanı projesine Mısır'ın da katılmasını bekliyoruz."** dedi.

Türk-Mısır Ticaret Odası'nın, Ortadoğu ve Afrika ile ilişkileri geliştirmeye önemli katkı yapacağını, bu bölgelerle ilişkilerde Mısır'ın kilit bir ülke konumunda bulunduğunu söyleyen Hisarcıklıoğlu, ortak ticaret odası kurulması önerisinin Mısır tarafından geldiğini, odanın açılışının TOBB'un ekimde Mısır'a yapacağı ziyaret sırasında gerçekleşmesinin planlandığını söyledi.

TOBB ve Mısır Ticaret ve Sanayi Odaları arasında 1979 yılında imzalanmış bir işbirliği anlaşması bulunduğunu anımsatan Hisarcıklıoğlu, ortak bir ticaret odası kurulmasına ilişkin anlaşmanın ise bu iki kuruluş arasındaki işbirliğini artırmakla kalmayacağını, Türk ve Mısırlı iş adamları için yeni bir ortaklık platformu oluşturacağını dile getirdi.

HİSARCIKLIOĞLU: "MISIR'LA REKABETİ DEĞİL İŞBİRLİĞİNİ ARTIRALIM"

Türk firmalarının Mısır'da yatırımlarının giderek arttığını hatırlatan ve Mısırlı firmaları da Türkiye'ye yatırıma davet eden Hisarcıklıoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bu alandaki işbirliğimizin artarak devam etmesini diliyor, Mısır firmalarını da Türkiye'de yatırım yapmaya davet ediyoruz. Eğer Türkiye ve Mısır ekonomileri entegre olmaz, özel sektör ve kamu kanalları işbirliğine gitmezse rakip olma riski ile karşı karşıyayız. Çünkü demografimiz, ekonomimizin yapısı ve bileşenleri, konumumuz, mukayeseli üstünlüklerimiz birbirine çok yakın, çok benzer. Bundan sonra da rakip değil tamamlayıcı, birbirinin pastasından pay almak için uğraşan değil, pastayı büyütüp cazibe merkezleri yaratmak için el ele veren bir anlayışla hareket etmeye devam etmemiz gerekiyor."

Hisarcıklıoğlu, iki ülke arasında işbirliğinin tesisi için gerekli altyapının şimdiden planlanması ve kurulması gerektiğini belirtti.

Mısır'ın, Doğu ve Güney Afrika Ülkeleri Ortak Pazarı (COMESSA) üyesi olması ve birçok Arap ülkesi ile tercihli ticaret anlaşması bulunmasıyla yabancı yatırımcılara geniş bir pazara açılma imkânı da tanıdığına işaret eden TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Türkiye, Lübnan, Suriye, Ürdün arasında kurulmasına karar verilen serbest ticaret alanı projesine Mısır'ın da katılmasını bekliyoruz. Mısır'ın bu projeye katılmasıyla Doğu Akdeniz geniş bir serbest ticaret alanı haline gelecek" dedi.

>> TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, ortak bir ticaret odası kurulmasına ilişkin anlaşmanın, iki ülke iş adamları için yeni bir platform oluşturacağını dile getirdi.

>> TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Mısır Sanayi Bakanı Rachid Mohammed Rachid ve Mısır Ticaret Odaları Birliği Başkanı Ahmed EL Wakil'in katılımı ile Türk-Mısır Ticaret Odası kurulması ön anlaşmasını Türkiye adına imzaladı.

TİCARET HACMİ SON 5 YILDA 10 KAT ARTTI

Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanı Rachid Mohammed Rachid de, iki ülke arasındaki siyasal, ekonomik ilişkilerin son yıllarda büyük gelişme gösterdiğini, sosyal anlamda da karşılıklı turist sayısında önemli artış kaydedildiğini belirtti.

Türk-Mısır Ticaret Odası kurulmasının ekonomik işbirliğinin gelişmesine büyük katkı sağlayacağının altını çizen Rachid, son 5 yılda iki ülke arasında ticaret hacminin 10 kat yükseldiğini, yatırımların sürekli arttığını belirterek, "'Bu işbirliğinin gelişmesinde fikri yakınlaşmanın büyük katkısı olmuştur. Bu yeni oda, bu ortak düşünceyi daha da geliştirecektir. Türk mallarının Mısır'a ulaşmasını ve Mısır'da üretilenlerin Türkiye'ye gelişini kolaylaştıracak, ortak projelerin teşvikini sağlayacaktır. Türkiye'den Mısır'a gelen toplam yatırım, süren projelerle birlikte 2 milyar doları buluyor. Mısır'da 60 Türk iş adamının fabrikası var, 45 de süren fabrika projesi. Kriz sürecinde Türkiye'den gelen yatırımlar hız kesmedi. 2010'da ise yeniden ivme kazandı, son 2-3 aydır her hafta bir Türk iş adamı ile görüşüyorum" dedi.

GİRİŞİMCİ TÜRK İŞ ADAMALARI MISIR'DA BÜYÜYOR

Türkiye ile Mısır arasında 5 yıl önce imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın ardından ticari ilişkilerin artmasından son derece memnun olduğunu dile getiren Rachid, şunları söyledi: "Türkiye ile Mısır bir aile gibi. Artan ticari ilişkilere sadece Türkiye'den Mısır'a yatırım gidiyor diye bakmamak lazım. Geçen yıl Türkiye'nin Mısır'a ihracatı 2 milyar dolara yaklaştı. Bu yıl daha da fazla olmasını bekliyoruz. Türk iş adamları eskiden Avrupa pazarını hedefleyerek büyüyorlardı ancak Avrupa artık büyümeyen bir pazar. Girişimci Türk iş adamlarının da büyümek için yeni pazarlara ihtiyaçları var. Bu durumda da karşılarına ilk çıkan yer Mısır."

Mısır'ın Türkiye dışında özellikle Çin, Hindistan ve Avrupa'dan çok büyük yatırımcı ilgisi çektiğini belirten Rachid şöyle devam etti:

"Türkler gibi diğer yatırımcılar da Mısır'daki rekabetçi işçilik maliyetleri ile Mısır'ın üçüncü ülkelerle imzalamış olduğu serbest ticaret anlaşmalarının sunduğu fırsatları değerlendirmek istiyorlar. Ayrıca Mısır'ın iç pazarı da son derece cazip fırsatlar sunuyor. Ekonomi-

>>TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Mısır Sanayi Bakanı Rachid Mohammed Rachid'e günün anısına bir plâket verdi.

>>TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Mısır Ticaret Odaları Federasyonu Başkanı Ahmed El Wakil'e günün anısına bir plâket verdi.

mizde kriz sürecinde bir daralma olmadı, geçen yıl yüzde 4,5 civarında büyüdük, bu yıl hedefimiz yüzde 6,5 büyümek. Bu büyümeden Türk yatırımcı da nasibini alıyor. Özetle hem Türk yatırımcı için, hem de Mısır için kazan kazan durumu söz konusu."

TÜRK PROJELERİ MISIR'DA 40 BİN İSTİHDAM YARATACAK

Mısır Ticaret Odaları Federasyonu Başkanı Ahmed El Wakil ise Mısır'da hükümetin son yıllarda gerçekleştirdiği reformlarla yabancı yatırımcı çekme konusunda önemli mesafe kaydettiğini ve son 5 yılda yabancı yatırımda ilk 10'da yer aldığını belirterek, geçen yıl 9 milyar dolarlık dış yatırım alan Mısır'ın 2010 yılında yüzde 6,5 büyümesinin beklendiğini söyledi. Mısır'ın üçüncü ülkelerle imzaladığı serbest ticaret anlaşmaları kapsamında, özellikle ihracat yapmak için bir üretim merkezine dönüştüğünü ifade ederek, "Mısır, bugün özellikle ihracat yapmak için bir üretim merkezine dönüştü" diyen El Wakil, hâlihazırda 200'den fazla Türk şirketinin Mısır'da yatırımları olduğunu, bu yatırımlarla 40 bin kişiye iş imkânı sağlandığını belirtti.

El Wakil, 45'in üzerindeki devam eden fabrikanın tamamlanması ile birlikte Türk şirketlerinin Mısır'da 40 bin kişilik ek istihdam yaratacağını vurguladı. İki ülke arasında ekonomik gelişme için işbirliğinin devamını vurgulayan El Wakil, bu ekonomik entegrasyon ile dünyadaki ekonomik gelişmelere daha kolay karşı konulabileceğinin altını çizdi.

Mısır'da Türk yatırımları çeşitleniyor

Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanı Rachid Mohammed Rachid, Ekonomik Forum Dergisi'nin "Mısır'da Türk yatırımcılar hangi sektörleri tercih ediyorlar" sorusuna, Türkiye'den yatırımların şimdilerde çeşitlenmeye başladığını vurgulayarak, şöyle yanıt verdi:

"Tekstilin yanı sıra otomotiv ve kimya sektöründe yoğunlaşan yatırımcıların son dönemde enerji sektörüne yöneldiklerini görüyorum. Özellikle yenilenebilir enerji projeleri konusunda son dönemde çok sayıda proje geldi. Mobilya gibi farklı alanlarda da artış var. Kurulacak Mısır-Türk Sanayi Odası'nın faaliyetleri ile iki ülke arasındaki işbirliğinin daha da artmasının yolu açılacak. Türk mallarının Mısır'a, Mısır'da

üretilenlerin de Türkiye'ye gelişini kolaylaştıracak, ortak projelerin teşvikini sağlayacak."

Ekonomik Forum Dergisi'ne Mısır'daki Türk yatırımları hakkında bilgi veren Rachid Mohammedd Rachid, şunları söyledi:

"Türk yatırımcılar oldukça memnunlar. Yatırım yapanların büyük çoğunluğu başka yerlerde yeni tesisler açmak üzere bana geldikleri için ben de Mısır'daki yatırım ortamından memnun olduklarını söyleyebilirim. Örneğin Paşabahçe Mısır'da iki tesis açmıştı. Şimdi Kahire yakınlarında bir üçüncü tesis açmayı planlıyor. Yakın zamanda Hayat Kimya Mısır'da bir yatırım gerçekleştirdi. Koç Holding de birkaç proje ile Mısır'da bazı etüdler yaptırıyor. Biz yatırım ortamımızı geliştirmek için elimizden geleni yapıyoruz. Türkler yatırımları ile birlikte Mısır'a know how da getiriyor. O nedenle bu yatırımları çok önemsiyoruz ve önümüzdeki dönemde Türkiye'den daha da fazla yatırımcı bekliyoruz."

Rachid Mohammedd Rachid, İş Bankası'nın geçtiğimiz haziran ayında Mısır'da bir temsilcilik açmasından duyduğu memnuniyeti dile geitrerek, İş Bankası Genel Müdürü Ersin Özince ile, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün Mısır ziyareti sırasında görüştüklerini söyleyerek, şu açıklamayı yaptı:

"İş Bankası 1932 yılında İskenderiye'de şube açmış ve daha sonra Nasır döneminde devletleştirilmiş. Şimdi ilk İş Bankası şubesinin yeniden açılması için çalışıyoruz. Bunu çok istiyorum, bu konuda çok çaba harcadım, daha da çalışıyorum. İş Bankası Mısır'da bir temsilcilik daha açmayı planlıyor. Şube için ise biraz daha var. Ancak ne isterlerse yardımcı olmaya hazırız."

Türk yatırımcılar açısından yükselen bir ülke konumunda olan Mısır'ın Kuzey Afrika ve Ortadoğu pazarları için anahtar rolünde olduğunu ifade eden DEİK Türk-Mısır İş Konseyi Başkanı Zuhal Mansfield, 2009 yılında Türkiye ile Mısır arasındaki **toplam ticaret hacminin 3,2 milyar dolara,** ihracatın 2,6 milyar dolara ulaştığını, Türk yatırımlarının ise 1,5 milyar doları bulduğunu söyledi.

TÜRK-MISIR İŞ KONSEYİ BAŞKANI
ZUHAL MANSFIELD

"MISIR, Türk yatırımcıları için **yükselen değer**"

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türk-Mısır İş Konseyi Başkanı Zuhal Mansfield, stratejik önemi gün geçtikçe artan Afrika Kıtası'nın dünya ekonomisinin istikrarı ve büyümesi açısından da büyük önem taşıdığına dikkat çekerek, "Bu bağlamda Mısır, Afrika'ya açılmak için doğru bir adrestir" ifadesini kullandı. Mansfield, Mısır'da yabancı yatırımcılar için bürokrasinin kolaylaştırıldığını, gelir vergisinin % 32'den % 20'ye, kurumlar vergisinin ise % 42'den % 20'ye düşürüldüğüne dikkat çekerek, "Serbest bölgelerdeki yatırımların hepsi vergiden muaf. Mısır'da üretilen malların Amerika'ya gümrüksüz ihracının yapılması fırsatı da bulunuyor. Üretim için gereken makineler ve taşımacılık için kullanılan araçlardan vergi alınmıyor" açıklamasında bulundu. DEİK Türk-Mısır İş Konseyi Başkanı Zuhal Mansfield, Ekonomik Forum Dergisi'nin sorularını şöyle yanıtladı:

Türkiye ile Mısır arasında süren ticari ilişkileri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Tabanda iki ülkenin ortak tarihi olması, bu ortak tarihin getirisi ortak kültürün varlığı, ortak din ve en önemlisi iki genç, dinamik nüfusa sahip ülkenin siyasi ilişkilerinin mükemmele yakın olması, ticari zeminin sağlamlığına ve gelişmesine katkıda bulunacak. Serbest Ticaret Anlaşması'nın (STA) varlığı ile iki ülkenin ticareti olabilecek en iyi seviyelere çıkmak durumundadır, son iki yıldaki 3 milyar dolarlık toplan dış ticaret hacmi de bunu göstermektedir. İki ülkenin ticari eksiklerini birbirleriyle tamamlıyor olabilmeleri fırsatından elimizden geldiğince faydalanmalıyız.

Mısır'ın Türkiye ile ithalat ve ihracat rakamlarına ve en çok ticaret yaptığı ülkelere baktığımızda Türkiye hangi noktada?

Hedef pazarlarımızdan biri olan Mısır'la ticaret hacmimiz 2007 yılı itibariyle 1 milyar dolar civarında olup Serbest Ticaret Anlaşması'nın (STA) da etkisiyle önemli bir ivme yakalamış ve 2009 yılı sonunda 3,2 milyar dolara, ihracatımız ise 2,6 milyar dolara ulaşmıştır. Mısır'daki yatırımlarımızın miktarı ise 1,5 milyar doları bulmuştur. Türk yatırımcılar açısından yükselen bir ülke konumunda olan Mısır'ın nitelikli sanayi bölgelerinde üretim yapan tekstil firmaları ABD'ye gümrüksüz ve kotasız ihracat yapma imkânına sahiptir.

Ayrıca Mısır, Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı ülkeler arasında 2004 yılında 24'üncü sıradayken, 2009 yılında 11'inci sıraya yükseldi. Türkiye'nin Mısır'a ihracatında başlıca kalemler ise; demir ve çelik, makine ve ulaşım araçları, mineral yakıtlar, kimyasal ürünler, tekstil elyafı ve mamulleri, canlı hayvan ve gıda maddeleri ile metal dışı mineral mamuller. Mısır'dan ithalatımızda başlıca kalemler ise demir ve çelik, demir dışı metaller, inorganik kimyasallar, sıvılaştırılmış doğal gaz, ham petrol ürünleri, plastik ve mamulleri, gübreler, tekstil elyafı, hububat mamulleri olarak sıralayabiliriz.

Türkiye'nin Mısır ile ticari ilişkilerin gelişimi için neler yapılmalı?

Mısır ekonomi yönetimi, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi için son yıllarda çok önemli reformlar gerçekleştirdi. Söz konusu reformlarla birlikte, 2007 yılında Türkiye ile Mısır arasında yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşması hem ticari, hem de yatırım ilişkilerinin üst düzeye çıkmasını sağladı. Bununla birlikte Türkiye ile Mısır ekonomileri birbirine benzer yapıda ekonomilerdir. Bu aşamadan sonra ekonomilerimizi entegre ederek tamamlayıcı nitelikte hareket etmemiz ve cazibe merkezleri yaratmamız gerekiyor. Artan küresel rekabet ortamında ilişkilerimizi geliştirmek için daha fazla tecrübe, teknoloji, sermaye ve know-how transferi yapmalı, her alanda işbirliğini artırmalıyız. Bu bağlamda DEİK Türk-Mısır İş Konseyi olarak 23-26 Ekim 2010 tarihleri arasında TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu başkanlığında Kahire ve İskenderiye'ye bir iş adamları heyet ziyareti gerçekleştirileceğiz. Söz konusu ziyaret çerçevesinde 23 Ekim 2010 tarihinde İskenderiye'de Mısır Ticaret Odaları Federasyonu ve İskenderiye Ticaret Odası işbirliği ile Türk-Mısır İşadamları Toplantısı, 25 Ekim 2010 tarihinde Kahire'de İş Konseyinin Karşı Kanat Kuruluşu olan Mısırlı İşadamları Derneği (EBA) ve Mısır Ticaret Odaları Federasyonu işbirliği ile 11. İş Konseyi Ortak Toplantısı düzenlenmesi planlanıyor. Bu toplantıları Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanı Rachid Mohammed Rachid ile Mısır Yatırım Bakanı Dr. Mahmoud Mohieldin'in de onurlandırması bekleniyor. Bu çerçevede Kahire ve İskenderiye'nin önde gelen iş adamları ile bir araya gelme, Mısır'daki iş ve yatırım olanaklarını keşfetme fırsatı bulacağız.

Mısır ekonomisinin temeli hangi sektörlere dayanıyor, gelişimini hangi sektörlerde görüyorsunuz?

Mısır'ın ekonomisi önemli ölçüde sanayiye dayalı. Onu turizm ve mali hizmetler ile perakende ve tarım sektörleri izliyor. Mısır'da gelecek vadeden yatırım alanları petrol ve doğalgaz, petro kimyasallar, yenilenebilir enerji, tekstil, otomotiv yedek parçaları, perakende ve turizm ile lojistik ve ulaştırma sektörleri olarak sayılabilir. Mısır dünya çapında 38 ülkeye petrokimya ürünü sağlıyor, Afrika'nın en büyük yağ pazarlarından biri ve Afrika'daki ikinci büyük rafine merkezi. 80 milyonluk genç nüfusu ile perakende sektörünün de önümüzdeki dönemde Mısır'da patlaması bekleniyor. MENA bölgesinde perakende satış payı % 16,6 düzeyinde. 2008 yılında 63 milyar dolarlık perakende satış gerçekleşmiş. Büyük ve modern alışveriş merkezleri kurmak için potansiyel var.

Yenilenebilir enerjiye gelince ülke Ortadoğu'nun rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretiminin % 57'sini karşılıyor ve yüksek bir güneş ışıma yoğunluğu var. Özellikle rüzgâr türbini üretimi Mısır'da elverişli bir yatırım alanı. Mısır'da su ve atık su alanındaki projelere de önemli bir kaynak ayrılmakta olup yatırımların 10 milyar dolara ulaşması bekleniyor. Ayrıca Süveyş Kanalı, Akdeniz ve Kızıldeniz'deki limanları ile bölgede bir lojistik üssü olan Mısır'da liman geliştirme ve yeni nehir liman terminalleri geliştirme gibi alanlarda yatırım yapmak mümkün.

Mısır ekonomisinin yaşanan küresel krizden etkilenme durumu nedir ve ekonomisinin büyümesini hangi faktörlere bağlıyorsunuz?

Turizm sektöründeki yeni rekorlar ve ihracat talebindeki artışla birlikte geçtiğimiz yıllarda Mısır'ın ekonomik büyümesi beklentilerin oldukça üzerindeydi. 2009 yılına kadar % 7 dolaylarında seyretti. Bununla birlikte küresel krizin etkisiyle ihracat ve turizm gelirlerindeki azalma 2009 yılında büyüme oranı % 4,5 seviyesine düşürdüğü tahmin ediliyor. Ayrıca 2004 yı-

"DEİK Türk-Mısır İş Konseyi olarak 23-26 Ekim 2010 tarihleri arasında TOBB/DEİK Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu başkanlığında **Kahire ve İskenderiye'ye bir iş adamları heyet ziyareti** gerçekleştirileceğiz."

ZUHAL MANSFIELD
DEİK Türk-Mısır İş Konseyi Başkanı

lında başa gelen hükümet yabancı yatırımları büyük ölçüde destekliyor ve Mısır hâlâ Ortadoğu'nun yatırım açısından en çok ilgi çeken ülkelerinden biri.

Türk iş adamlarına Mısır'a yatırım yapmaları için neler önerirsiniz, nelere dikkat etmeliler?

Mısır bölge ülkelerine nazaran üretim maliyetleri açısından ciddi yatırım avantajları sunan bir ülke. Mısır'da ciddi gümrük vergi muafiyeti gibi teşviklerin sunulduğu serbest bölgeler ile bürokratik işlemlerin olmadığı özel ekonomik bölgeler ve ABD'ye gümrük vergisiz mal ihraç edilmesine izin veren nitelikli sanayi bölgeleri mevcut. Bu bölgelerin sunduğu imkânlardan yararlanmak önemli. Ayrıca Mısır'ın imzaladığı ikili ve çok taraflı anlaşmalara bakıldığında Irak, Libya, Suriye, Lübnan, Ürdün, Fas ve Tunus ile imzaladığı STA'lar yanında Mısır Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı (COMESSA), Büyük Arap Ülkeleri Serbest Ticaret Bölgesi (GAFTA) üyesi olup, Agadir Deklarasyonu, AB Ortaklık Anlaşması'na da taraftır. Bugün Mısır, Kuzey Afrika ve Ortadoğu pazarları için anahtar rolündedir. Bu çerçevede Mısır pazarına girmek için ticaret heyetlerine ve fuarlara katılmak, Türk-Mısır İş Konseyi'nin sunduğu imkânlardan yararlanmak iş adamlarımıza önemli bir destek sağlayacaktır.

Her iki ülke arasında turizm sektöründeki potansiyeli geliştirmek için ne yapmak gerekir?

Mısır ekonomisinde turizmin payı önemli. GSYIH'nın % 3,5'ini oluşturuyor. Sektörün büyüme oranı da yaklaşık % 6 dolayında. Mısır dünyada en fazla turist çeken 25 ülke arasında yer alıyor ve Ortadoğu'ya gelen turistlerin % 25'i Mısır'ı tercih ediyor. Toplam turist sayısı 12 milyon dolayında. Turizmin bu kadar önemli olduğu bir ülkede otel, eğlence turizmi, doğa/çöl safarisi, eko turizm gibi alanlarda da yatırım imkânları mevcut. Türk firmalarını Mısır'da turizm yatırımları yapmaya davet ediyorum.

DEİK Türk-Mısır İş Konseyi Başkanı olarak Mısır ile kısa ve uzun vadede ne tür işbirlikleri öngörüyorsunuz?

Bu sorunuza şöyle cevap verebilirim, elimizdeki verilere bakarsak; bir yanda 80 milyonluk genç dinamik bir nüfusa sahip, Ortadoğu ve Afrika kapısı Mısır, diğer tarafta 70 milyonluk nüfusu ile aynı özelliklere sahip Avrasya ve Avrupa kapısı Türkiye var. Toplam nüfus AB ülkelerinin nüfusundan fazla ve bu iki ülke birçok yönden yakalayacağı ortak zeminleri doğru değerlendirdiği takdirde çok ciddi stratejik ticari üstünlüğünü dünyaya kabul ettirebilir. Bunlardan biri inşaat ve tahhattüt işleri, tarım teknolojilerinde (sulama-işleme-ürün çeşitliliği) konularında söz sahibi olabilmek, her yıl değişen iklimin yan etkilerini, anlaşmalı tarım uygulayarak, mevsimsel dönüşümlerde üretim ve tedarik zincirini bozmadan birlikte hareket etmek mümkün. Mersin-İskenderiye Roll On-Roll Off seferlerini başlatarak, tedarikte yaş sebze ve meyvede soğuk zinciri bozmadan nakliyeyi gerçekleştirebiliriz. Karşılıklı turistlik paketler hazırlayıp, ofisler açmak ve turizmi canlandırmak gerekli. Mısır'ın ihtiyaçlarını ve gelişmekte olan sanayisini iyi analiz edip, gereken makine teçhizatlarda tedarikçi olmak ama bunu yaparken, yedek parça tedarikçiliğini korumak, kollamak ve en önemlisi Sahra Altı Afrika'da ortaklaşa işlere imza atabilmek de önemli.